

Meer maatwerk in onderzoeksinfrastructuur

Bij het investeren in kostbare apparaten en instrumenten voor onderzoek moet men niet alleen kijken naar wetenschappelijke, maar ook naar maatschappelijke en economische behoeften. Investeringsbeslissingen moeten gebaseerd zijn op een brede visie op wat Nederland in de toekomst nodig heeft. Dat is de strekking van het advies ‘Maatwerk in onderzoeksinfrastructuur – Strategisch investeren in grootschalige onderzoeksfaciliteiten’, dat de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT) vandaag uitbrengt.

Nederland kiest ervoor zich verder te ontwikkelen op de terreinen waarop het nu reeds wetenschappelijk en economisch uitblinkt. Daartoe profileren kennisinstellingen zich op hun kerncompetenties en voert de overheid topsectorenbeleid. Uri Rosenthal, voorzitter van de AWT: “Het is belangrijk dat investeringen in grootschalige onderzoeksfaciliteiten de Nederlandse wetenschap en het bedrijfsleven het nodige opleveren. We moeten goed kijken naar nut en noodzaak, maar ook strategisch kiezen en goed letten op de kosten. Onderzoeksfaciliteiten moeten goed passen bij de profielkeuzes van de kennisinstellingen en de strategische agenda’s van de topsectoren.” Om deze aansluiting te bewerkstelligen, beveelt de AWT aan om een onafhankelijke, permanente Commissie Grootschalige Onderzoeksfaciliteiten in het leven te roepen. Deze Commissie dient garant te staan voor een brede strategische visie, te waarborgen dat publieke gelden strategisch worden geïnvesteerd en erop toe te zien dat kennisinstellingen en publieke financiers van kostbare faciliteiten hun krachten beter bundelen.

Kostbare faciliteiten, van groot belang

Onderzoekers maken gebruik van faciliteiten van allerlei aard: *clean rooms*, *MRI-scanners*, deeltjesversnellers, radiotelescopen, onderzoeksschepen, supercomputers, onderzoekscollecties, bibliotheken, biobanken en dataverzamelingen. Geavanceerde onderzoeksfaciliteiten werken als een magneet op de beste onderzoekers en op innovatieve bedrijven.

Naar schatting ligt de waarde van de geïnstalleerde publieke faciliteiten in de orde van drie à vier miljard euro. Nederland investeert elk jaar tientallen miljoenen aan publieke middelen om deze kapitaalvoorraad op peil te houden en verder te ontwikkelen. NWO heeft hiervoor jaarlijks rond 40 miljoen euro beschikbaar.

Beter investeren

Tot op heden heeft dit investeringsproces een sterk *bottom-up* gedreven karakter. Bevlogen onderzoekers concurreren met investeringsvoorstellen om financieringsmiddelen. Toewijzing van middelen geschiedt voornamelijk op basis van wetenschappelijke perspectieven.

De AWT meent dat publieke financiers daarnaast andere selectiecriteria zwaar moeten laten meewegen: de bijdrage van een investering aan de profilering van Nederlandse kennisinstellingen en topsectoren in mondiaal en Europees

verband, en de vooruitzichten op het gebruik van onderzoeksresultaten voor economische en maatschappelijke doeleinden.

Ook het businessplan behoort aan de maat te zijn. Het dient niet alleen inzicht te verschaffen in stichtingskosten, maar ook in onderhouds- en exploitatiekosten en in kosten op termijn van upgrading dan wel afbouw.

Om weloverwogen te kunnen investeren, moet de nodige informatie beschikbaar zijn. Daarom bepleit de AWT dat de beschikbare grote onderzoeksinfrastructuur beter in kaart gebracht wordt en dat kennisinstellingen en topsectoren expliciteren wat hun strategie betekent voor hun behoeften aan grootschalige onderzoeksfaciliteiten.

Noot voor de redactie:

Vanaf 16 mei aanstaande is het advies 'Maatwerk in onderzoeksinfrastructuur – Strategisch investeren in grootschalige onderzoeksfaciliteiten' openbaar. Op onze website www.awt.nl is het advies, inclusief samenvatting, te vinden. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot [mw. dr. D.J.M. Corbey](#), secretaris van de raad, tel. 06 – 3419 8311

De AWT is een onafhankelijke adviesraad voor regering en parlement. Onze adviezen gaan over het wetenschaps- en innovatiebeleid en zijn strategisch van aard. De leden van de AWT zijn afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Zij hebben zitting op persoonlijke titel en vertegenwoordigen geen gevestigde belangen.